

Προς: Πρωθυπουργό της Ελλάδος
κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Κοινοποίηση: Πίνακας αποδεκτών

Αθήνα, 16 Οκτωβρίου 2024

Θέμα: Έκθεση αξιολόγησης της διαχείρισης των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα

Σχετικό: (1) Έκθεση αξιολόγησης της διαχείρισης των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Με την παρούσα επιστολή οι συνυπογράφωντες περιβαλλοντικοί οργανισμοί σας καλούμε να αναλάβετε άμεσα πρωτοβουλίες για την εκπλήρωση των διεθνών και ενωσιακών υποχρεώσεων και δεσμεύσεων της χώρας μας σχετικά με τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, ώστε να μην παρατείνεται πλέον το έλλειμμα αποτελεσματικής προστασίας των θαλασσών μας.

Όπως αναδεικνύει η **Έκθεση αξιολόγησης της διαχείρισης των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα** που εκπονήσαμε και δημοσιεύσαμε σήμερα, η διαχείριση των ΘΠΠ στη χώρα μας παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις και κενά και είναι επιτακτική ανάγκη να προβεί η Πολιτεία σε ουσιαστικές ενέργειες για να διασφαλιστεί η θεσμική θωράκιση των σημαντικών αυτών πυρήνων βιοποικιλότητας και του θαλάσσιου πλούτου της χώρας μας.

Σε μια κρίσιμη στιγμή για την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, η Ελλάδα και εσείς προσωπικά αναλάβετε σημαντικές δεσμεύσεις στο πλαίσιο της 9ης Διεθνούς Διάσκεψης για τους Ωκεανούς, που διοργάνωσε με επιτυχία η χώρα μας τον Απρίλιου του 2024. Ενώ οι δεσμεύσεις αυτές είναι σημαντικές και προς τη σωστή κατεύθυνση, **την ίδια όμως στιγμή η υλοποίηση των θεσμικών υποχρεώσεων της χώρας εκκρεμεί εδώ και χρόνια.**

Απευθυνόμαστε σε εσάς για την άμεση κινητοποίηση που απαιτείται για την αντιμετώπιση των σοβαρών κενών στα εξής κρίσιμα πεδία για την αποτελεσματική διαχείριση των ελληνικών θαλασσών όπως αναδεικνύονται με σαφήνεια στην έκθεσή μας.

1) Θεσμική θωράκιση του συνόλου των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών

Σύμφωνα με την έκθεση, μόνο 12 από τις συνολικά 174 θαλάσσιες περιοχές Natura 2000 της χώρας μας περιβάλλονται με κάποιο καθεστώς προστασίας, που στις περισσότερες περιπτώσεις περιορίζεται σε προσωρινά ή αποσπασματικά μέτρα. Το καθεστώς αυτό αναλογεί σε μόλις 3,4% των ελληνικών χωρικών υδάτων, ενώ η Ελλάδα έχει δεσμευτεί νομικά για τουλάχιστον 30% έως το 2030. **Είναι κρίσιμης σημασίας να αναλάβετε πρωτοβουλία για να εκδοθούν άμεσα τα αναγκαία προεδρικά διατάγματα και σχέδια διαχείρισης για όλες τις ΘΠΠ όπως απαιτείται από την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.**

Η καθυστέρηση της θέσπισης των προστατευτικών μέτρων για όλες τις ΘΠΠ θέτει σε κίνδυνο την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και εκθέτει τη χώρα μας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο και σε ενδεχόμενες νέες καταδίκες από το Δικαστήριο της ΕΕ. Επισημαίνουμε ότι έχετε ήδη δεσμευθεί προσωπικά ¹ από τον Σεπτέμβριο 2021 στο Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN) στη Μασσαλία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας για τη θέσπιση των προστατευτικών μέτρων για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000.

2) Διακυβέρνηση / συντονισμός και φύλαξη

Παρά τις θετικές για τη διακυβέρνηση των ΘΠΠ ενέργειες του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), οι Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) του οργανισμού αυτού παραμένουν σοβαρά υποστελεχωμένες, ενώ παραμένει ανεπαρκής ο συντονισμός μεταξύ των συναρμόδιων υπουργείων και φορέων ειδικά σε ό,τι αφορά τη φύλαξη και τη διενέργεια ελέγχων. **Σας καλούμε να αναλάβετε πρωτοβουλίες προκειμένου να ενισχυθεί άμεσα η στελέχωση των αρμόδιων αρχών και φορέων που έχουν ευθύνη για τη διαχείριση των ΘΠΠ, ειδικά για τη φύλαξη και τη διενέργεια ελέγχων, και να διασφαλιστεί ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων φορέων (ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Υπουργεία) για την αποτελεσματική διαχείριση των περιοχών. Χωρίς επαρκή στελέχωση και πόρους, κατάλληλο εξοπλισμό και σαφές νομοθετικό πλαίσιο για τις αρμοδιότητες και τις διαδικασίες ελέγχου, οι παραβάσεις θα παραμένουν ατιμώρητες, υπονομεύοντας την ίδια την έννοια της προστασίας.**

3) Πόροι και χρηματοδότηση

Τέλος, στο ζήτημα των πόρων, όπως αναδεικνύεται στην έκθεση, **απαιτείται αποτελεσματική απορρόφηση και κατανομή των κονδυλίων για την κάλυψη των αναγκών** των Μονάδων Διαχείρισης και του ΟΦΥΠΕΚΑ, καθώς και για τη συστηματική υλοποίηση των απαραίτητων δράσεων που κρίνονται αναγκαίες για κάθε ΘΠΠ. Με δεδομένο τη δέσμευση για επίτευξη του “στόχου 30X30”, η κυβέρνηση οφείλει να διασφαλίσει επαρκή, μακροχρόνια και σταθερά συστήματα χρηματοδότησης που **θα εξασφαλίζουν τη βιώσιμη λειτουργία των ΘΠΠ ανεξαρτήτως ευρωπαϊκών ή άλλων έκτακτων πηγών.**

Για τη δική σας πληρέστερη ενημέρωση, επισυνάπτουμε την έκθεση αξιολόγησης που δημοσιοποιήσαμε και αναμένουμε από εσάς προσωπικά να θα προβείτε άμεσα στις δέουσες ενέργειες. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση και για να συζητήσουμε τα κρίσιμα αυτά ζητήματα.

¹ <https://www.primeminister.gr/en/2021/09/03/27343>

Με τιμή,

Οι συνυπογράφοντες περιβαλλοντικοί οργανισμοί

- ΑΡΧΕΛΩΝ
- Blue Marine Foundation
- Cyclades Preservation Fund
- Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Greenpeace
- iSea
- Ίδρυμα Thalassa / ΑΕΝΑΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ
- WWF Ελλάς

Κοινοποίηση:

- κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης, Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- κ. Κώστας Τσιάρας, Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- κ. Χρήστος Στυλιανίδης, Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- κ. Πέτρος Βαρελίδης, Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, ΥΠΕΝ
- κ. Διονυσία – Θεοδώρα Αυγερινούπουλου, Μέλος της Βουλής των Ελλήνων, Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων
- κ. Κωνσταντίνος Τριάντης, Διευθύνων Σύμβουλος, ΟΦΥΠΕΚΑ